

більшою частиною комунальних підприємств методу прийняття ризиків на себе в якості основного методу управління найбільш впливовими видами ризиків свідчить про край незадовільний стан ризик-менеджменту на цих підприємствах.

1. IMF Mission Concludes First Stage of Discussions on a Stand-By Arrangement with Ukraine. Press Release 13/44, February 12, 2013. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/np/sec/pr/2013/pr1344.htm>.

2. За результатами опитування Інтернет-порталу «Україна комунальна» 22 % респондентів не будуть сплачувати за комунальні послуги в разі їх підвищення. – ЖКГ накриє хвилюю громадського невдоволення. Україна комунальна, 19 лютого 2013 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jkg-portal.com.ua/ua/publication/one/zhkg-nakrije-khvileju-gromadskogo-nevdovolennja---opituvannja-31749>.

3. Вітлінський В. В. Економічний ризик та методи його вимірювання / Вітлінський В. В., Наконечний С. І., Шарапов О. Д. – К.: КНЕУ, 2000. – 354 с.

4. Гранатуров В. М. Экономический риск: сущность, методы измерения, пути снижения / В. М. Гранатуров. – М.: Дело и сервис, 1999. – 112 с.

5. Рогов М. А. Риск-менеджмент: [монографія] / Михаил Анатольевич Рогов. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 120 с.

6. Хохлов Н. В. Управление риском / Николай Валерьевич Хохлов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999. – 239 с.

7. Чернова Г. В. Практика управления рисками на уровне предприятия / Галина Васильевна Чернова. – СПб.: Ин-т страхования, 2000. – 170 с.

8. Господарський кодекс України // Голос України від 14.03. 2003, № 49.

9. Risk Management Guidelines Companion to AS/NZS 4360:2004 P.70 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.mwds.com/AS4me_files/AS-NZS%204360-2004%20Risk%20Management.pdf.

Отримано 11.03.2013

УДК 330.34

Т.П.ЮР'ЄВА, С.Ю.ЮР'ЄВА, кандидати екон. наук, О.О.МИРОШНИЧЕНКО
Харківська національна академія міського господарства

КРЕАТИВНЕ МІСТО ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Досліджується сутність креативної економіки як нового феномену економічної теорії. Проаналізовано основні проблеми, що стають на заваді розвитку креативної економіки в Україні.

Исследуется сущность креативной экономики как нового феномена экономической теории. Проанализированы основные проблемы, препятствуют развитию творчества в Украине.

The paper investigates the essence of the creative economy as a new phenomenon of economic theory. The main problems that hinder the development of the creative economy in Ukraine.

Ключові слова: креативна економіка, нова економіка, креативне місто, креативний клас, урбанізація, місто, творчі індустрії, житлово-комунальне господарство (ЖКГ), інфраструктура.

Сьогодні пріоритетним напрямом розвитку економіки та суспільства в цілому є адміністративні перетворення, які похитнули світогляд на нове розуміння економіки; перехід до постіндустріальної економіки і інноваційного розвитку спричинив ширше її трактування.

Аналіз концепції «креативна економіка» дозволяє сформулювати основні ознаки цієї системи: переважний розвиток сфери виробництва духовних цінностей та послуг; перехід від капіталомісткого до переважно наукомісткого типу економічного зростання; упровадження новітніх технологій, інноваційних процесів, продуктів, засобів, форм управління; зростання витрат на придбання інформації та інформаційних технологій; реалізація здібностей людей, розвиток освіти, науки, охорони здоров'я в цілому.

«Креативна економіка» має на меті сформувати привабливий інвестиційний клімат, підвищити конкурентоспроможність регіонів, сприяти розвитку соціальної сфери, модернізувати сферу освіти тощо. В рамках креативної економіки формуються нові економічні моделі, нові типи соціальних відносин, нові культурні парадигми. Тобто, мова йде про становлення нової ціннісної, комунікативної та інструментальної сфери, в якій споживання товарів та послуг відступає на другий план, а на перший виходить створення можливостей для творчого самовираження та самореалізації кожної людини.

Дана проблема висвітлена у роботах наукових діячів різних сфер знань, таких як В.Артеменко [1], В.Бабаєва [2], О.Бойко-Бойчука [3], Н.Гринчука [5], О.Карлової [6], Лендрі Ч. [7] та ін.

Метою даної статті є дослідження та аналіз «креативної економіки», обґрунтування необхідності розширення індустріального виробництва та інфраструктури, на національному, регіональному та муніципальному рівнях в умовах глобальних проблем і викликів сьогодення.

Сьогодні спостерігається розширення індустріального виробництва та інфраструктури, традиційні матеріальні ресурси почали поступатися нематеріальним, креативним ресурсам. Пріоритетом стала, так звана, «креативна економіка» і культурні індустрії як найважливіші складові такої економіки, як на національному, так і на регіональному чи муніципальному рівні.

Одними з важливих напрямів практичної реалізації «креативної політики» міста є становлення і розвиток промислового виробництва України та окремих її територій. Це вимагає формування організаційних, економічних, екологічних, правових механізмів забезпечення позитивних зрушень у розвитку міст України, основою соціально-культурного та економічного відродження яких є сталий розвиток промислового виробництва.

Економіка та суспільство на сучасному етапі стають креативними, де головним продуктом відтворення є проєкція нових ідей та інновація в різнобічні сфери людської діяльності. Це стосується і політичного, і економічного, і соціального життя країни, що між собою тісно зв'язані. Бо відчутні зміни в економіці, відображають певні зміни в сфері безпеки, міняється щось в архітектурі, що дають певні зрушення в соціальній сфері.

«Креативна економіка – нова економіка». Ознаками «креативної економіки» є безперервне інноваційний розвиток, велика роль людського капіталу в інноваційному розвитку країни; інвестиції в нові товари, послуги, технології, в розвиток людського капіталу; конкуренція на основі інвестицій; спеціалізація і кооперація в галузі інноваційної діяльності господарюючих суб'єктів; створення комплексів виробництв мають міжгалузевий і глобальний характер; високий рівень професійної підготовки працівників, захист об'єктів інтелектуальної власності та міжгалузевий характер.

Проблеми, з якими стикається держава, це не тільки проблеми країни, а і кожного міста окремо, кожного його жителя. Тому основним центром економічної діяльності «креативної економіки» є інтелектуальна власність, тобто людський інтелект, творчі, незалежні люди з інноваційними ідеями та винахідливістю. Креативність допомагає домогтися найкращих результатів. Сьогодні «ідеї» складають нову економіку, і створення їх стає основним виробництвом, а креативність - невід'ємною частиною життя людини.

«Креативна економіка» впливає на образ міст, а також стимулює міську громаду до нового, кращого життя, до взаємопроникнень різних сфер мислення та зайнятості. Таким чином, міста стають величезним простором для комунікації, нових ідей, та економічного зростання.

Одним з найважливіших соціально-орієнтованих елементів держави є високорозвинена життєзабезпечуюча сфера, основною складовою якої є житлово-комунальне господарство (ЖКГ).

Головна проблема розвитку ЖКГ пов'язана з експлуатацією мало-ефективного (морально і фізично застарілого) обладнання, що призводить до надмірних витрат палива та значного забруднення навколишнього середовища та ін.

Проблем у сфері українського ЖКГ – багато, а ці відхилення порушують ідею «креативної економіки», ідею економічного піднесення і добробуту. Нововведення в житлово-комунальній сфері повинні відповідати нормам у розвинених країнах, які ґрунтуються на раціональному поєднанні централізації і децентралізації, тому що саме вони зможуть дати позитивні результати, які не будуть гальмувати, а активізують ри-

нок послуг і покращать умови життя споживачів [4]. Перш за все необхідно створити:

- 1) ефективну нормативно-правову базу, яка б змогла регулювати відносини в житлово-комунальній сфері;
- 2) спрямувати зусилля щодо розвитку державного регулювання діяльності природних монополій на ринку комунальних послуг;
- 3) підвищення ефективності використання енергоносіїв та ін. ресурсів;
- 4) вдосконалення організаційних структур управління в сфері ЖКГ;
- 5) технічне переоснащення ЖКГ, використання енергетичних і матеріальних ресурсів на виробництво житлово-комунальних послуг.

Саме така політика, направлена на покращення та вдосконалення економічної системи, зробити її міцною і перетворити на нову економічну систему. Але уряду, й загалом країні прийдеться докласти чималих зусиль для покращення такої ситуації.

Для практичного огляду, був проаналізований, так званий, "*індекс креативності міста*" – який враховує стан атмосфери креативності міста, відкритість до нового, рівень заохочення мешканців до підприємливості та ступінь поєднання економіки, науки та мистецтва у навчальному середовищі. За основу було взято методологію Річарда Флориди [8], який обрав для обрахунків показники Талановитості, Технологій та Толерантності, доповнюючи їх ступенем розвитку Креативної інфраструктури. Сформована зведена таблиця всіх названих вище показників, по найпотужнішим та найбільшим областям України: Дніпропетровськ, Донецьк, Київ, Львів, Одеса, Харків, з якої видно, яке ж місто є найбільш привабливим для талановитих людей [12].

Зведені показники креативності міста

	Талановитість / місце	Технології / місце	Толерантність / місце	Креативна інфраструктура / місце	Загальний рівень привабливості міста / місце
Дніпропетровськ	0,97 / 5	0,27 / 3	0,87 / 4	0,64 / 4	0,69 / 4
Донецьк	0,89 / 4	0,21 / 4	0,92 / 3	0,34 / 6	0,59 / 6
Київ	1,00 / 1	1,00 / 1	0,97 / 2	0,93 / 2	0,97 / 1
Львів	0,82 / 6	0,20 / 5	0,83 / 6	1,00 / 1	0,71 / 3
Одеса	0,86 / 2	0,16 / 6	1,00 / 1	0,60 / 5	0,65 / 5
Харків	0,92 / 3	0,52 / 2	0,84 / 5	0,70 / 3	0,75 / 2

З цієї таблиці випливає, що реально, в Україні можна виділити лише одне по-справжньому сильне місто – Київ. Безперечно, можна стверджувати, що наше суспільство дійсно талановите, але має певні диспропорції і нерівномірності, що виникають на муніципальному рівні, і які треба негайно вирішувати, щоб реально стати «креативним містом».

За останнє десятиріччя економіка України все більш набуває рис «креативної економіки»: активно реагує на потреби сучасності і постійні зміни в наслідок появи інновацій; має демократичну структуру менеджменту та високу маркетингову культуру, де саме клієнт виступає як головна діюча особа. Її фундаментом стає креативний соціальний клас, тобто талановиті, мобільні люди, які живуть і творче працюють та реально створюють нову економіку не тільки в Україні, але й в розвинених країнах світу.

Для того, щоб місто було творчим, креативним, воно повинно перетворитися на самодостатнє місце, де буде створено і буде існувати цикл самокритичної і рефлексної креативності. Всі зусилля повинні бути направлені на об'єкти та організації, що мають світове значення, тобто мати всілякі різнобічні типи професійних послуг, у місті повинна панувати інфраструктура найвищого рівня і якості. Креативне місто повинно бути початальником зразків кращої практики у всьому.

Місто на всіх рівнях повинно піклуватися про творчих людей. Інтегроване мислення на стратегічному рівні обов'язково необхідне, без сумніву, і це неодмінно буде виражатися в реалізації креативних багаточільових проєктів, що поєднують вирішення соціальних, культурних та економічних завдань. Авжеж, підтримка з боку інфраструктури повинна діяти у всіх сферах людського суспільства.

Якщо ігнорувати, і не сприймати креативність, як важливу частину міського життя, то місто не буде мати смисл, бо таке місто не дбає про своє майбутнє; творча діяльність мінімальна; жодна з груп інтересів не надає їй значення. Мабуть, місто вже вмирає.

Таким чином, якщо кожне місто країни буде прагнути стати креативним, то економіка країни зможе перейти на більш високий рівень розвитку, що в свою чергу можливо за наявності відповідних ресурсів і спільній роботі керівництва та населення міста, об'єднаних спільною національною ідеєю створення «креативного міста».

1. Артеменко В. Індикатори стійкого соціально-економічного розвитку регіонів // Регіональна економіка. – 2006. – №2. – С.90-97.

2. Бабаєв В.М. Сталий та безпечний розвиток мегаполіса: економічні, соціальні, аспекти // Управління сучасним містом: Наук.-практ. журнал. – 2004. – №4-6(14). – С.234-241.

3. Бойко-Бойчук О. Категорія «місто»: сутність, визначення // Управління сучасним містом: Наук.-практ. журнал. – 2005. – № 3-4/7-12 (19-20). – С.47-59.

4. Волинський Г. Про деякі напрями реформування житлово-комунального господарства / Г. Волинський // Економіка України. – 2009. – №8. – С. 78-84.
5. Гринчук Н. Комплексний соціально-економічний розвиток міст: Розгляд окремих методологічних підходів та механізмів // Управління сучасним містом: Наук.-практ. журнал. – 2004. – №2/4-6 (14). – С.10-16.
6. Карлова О.А. Стратегічні підходи в плануванні розвитку регіональних центрів // Збірник наукових праць ЧДТУ. Вип.17. Сер.: Економічні науки. – Черкаси, 2007. – С.123-126.
7. Лэндри Ч. Креативный город: Пер. с англ. В. Гнездовский и др. – М.: Классика XXI, 2011. – 399 с.
8. Флорида Р. Креативный класс: люди, которые меняют будущее: Пер. с англ. – М.: Классика XXI, 2012. – 432 с.
9. Матеріали веб-сайту Головного управління статистики Харківської області: <http://uprstat.kharkov.ukrtel.net>.
10. Матеріали веб-сайту Державного комітету статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
11. Матеріали веб-сайту «Україна Комунальна Статистика» Головного експерта житлово-комунального господарства України: <http://statistic.jkg-portal.com.ua>.
12. Інтернет ресурс: Стаття «Міста мільйонники»: <http://innovations.com.ua/ua/articles/13209/temp>.

Отримано 20.12.12

УДК 338.45:69

А.Н.ТИЩЕНКО, д-р екон. наук, А.С.БЕЛЯЕВ

Харьковская национальная академия городского хозяйства

ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ СТРОИТЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ УКРАИНЫ

На основе анализа тенденций макроэкономических показателей строительной отрасли и деятельности её предприятий выделены ключевые проблемы строительства, а также предложены общие пути обеспечения его выхода из кризисного состояния.

На основі аналізу тенденцій макроекономічних показників будівельної галузі та діяльності її підприємств виділено ключові проблеми будівництва, а також запропоновані загальні шляхи забезпечення його виходу з кризового стану.

Based on an analysis of macroeconomic indicators trends of the construction industry and the activities of its business highlighted the key problems of the construction, and suggested the most general ways to ensure of their crisis.

Ключевые слова: строительные предприятия, показатели строительной отрасли, проблемы строительства.

По классификации КВЭД (раздел F) [3] строительная деятельность включает: строительство зданий, сооружений, специализированные строительные работы. От эффективности деятельности предприятий строительной отрасли зависит уровень развития экономики государства, поскольку они являются основными потребителями строительных материалов, которые производят добывающие предприятия, продуктов банковского кредитования, создают новые производственные площадки и